„Polska w świecie kryzysów”

Fundacja im. Stefana Batorego

5 października 2018 r.

Sprawozdanie przygotowane prze Nikol Tomar

Debata, która odbyła się 5 października, była poświęcona sytuacji Polski w świecie kryzysów. Kluczowym punktem spotkania było wystąpienie ministra spraw zagranicznych Jacka Czaputowicza na temat kryzysów w Europie w ostatnich latach, wśród najważniejszych minister Czaputowicz wymienił kryzys na Wschodzie, spowodowany rewizjonistyczną polityką Rosji, kryzys na Bliskim Wschodzie i wojnę w Syrii, z którą silnie związany jest kryzys humanitarny i migracyjny, wpływający na wzrost sił eurosceptycznych. Inną kwestią jest kryzys finansowy w południowej części Europy, który z kolei wpływa na strefę euro. Minister zauważył, że rosnący eurosceptyzm w krajach takich jak Austria, Włochy czy też Szwecja związany jest nie tylko z kryzysem na Bliskim Wschodzie, ale także kryzysem legitymizacji Unii Europejskiej oraz kryzysem prawa międzynarodowego. Zdaniem polityka, Rosja łamie prawo międzynarodowe poprzez militarną aktywność na Wschodzie, natomiast Stany Zjednoczone poprzez prowadzoną politykę gospodarczą, która narusza zasady multilateralizmu.

W drugiej części swojego wystąpienia, minister spraw zagranicznych skupił się na wyzwaniach i priorytetach polskiej polityki zagranicznej. Stwierdził on, że jednym z największych wyzwań polityki zagranicznej jest ustalenie stosunku Polski wobec Iranu, które może dzielić państwa Unii Europejskiej oraz państwa należące do NATO. Z kolei w kwestii priorytetów polityki zagranicznej, ze względu na zmieniającą się sytuację w Europie, bezpieczeństwo wysuwa się na pierwszy plan. Ponadto, ważnym elementem polityki zagranicznej jest popieranie integralności terytorialnej Gruzji, a także kontakt z Unią Europejską i Stanami Zjednoczonymi. Co do kontaktów Polski z Unią Europejską, minister Czaputowicz wyraził sprzeciw Polski wobec Unii różnych prędkości i podkreślił znaczenie liberalizmu ekonomicznego i demokracji gospodarczej. Jego zdaniem, Unia Europejska odchodzi od idei 4 swobód ekonomicznych i zmierza w kierunku ekonomii protekcjonalnej. Jeśli chodzi o kontakty polsko-amerykańskie, minister określił je jako wyjątkowe i szczególnie ważne w aspekcie ogólnej polityki zagranicznej.

Ostatnia część debaty była poświęcona na komentarze i pytania ze strony zaproszonych ekspertów. Piotr Buras, dziennikarz i znawca Niemiec, skrytykował finalne zdania ministra Czaputowicza, dotyczące wyjątkowości relacji Polski i Stanów Zjednoczonych. Uważa on, że wizja Polski jako głównego sojusznika USA w Europie jest iluzjonistyczna i Polska powinna skupić się na polepszeniu swoich relacji z innymi krajami Unii Europejskiej, takimi jak Niemcy czy Francja. Z kolei Paweł Musiałek, ekspert do sprawa energetycznych, podziękował ministrowi za jego celne ujęcie problemów gospodarczych w Unii Europejskiej. Dodatkowo, określił obecny rząd Polski nie jako eurosceptyczny, a 'eurorealistyczny'. Kolejny mówca, Michał Sutkowski, który jest publicystą w „Krytyce Politycznej" stwierdził, że ewolucja integracji na różnych poziomach jest nieunikniona, a różne prędkości nie powinny dzielić Europy na lepszą i gorszą, a na różne pod względem wykonywanych funkcji. Bogumiła Berdychowska, aktywistka i autorka, specjalizująca się w relacjach polsko-ukraińskich, jako ostatnia komentowała wystąpienie ministra Czaputowicza. W swojej wypowiedzi Berdychowska krytycznie oceniła politykę historyczną, prowadzoną przez rząd PiS, która jej zdaniem w znacznym stopniu przyczyniła się do niemal całkowitego zamrożenia relacji między Polską a Ukrainą. Minister Czaputowicz w krótkiej odpowiedzi odniósł się do komentarzy wymienionych specjalistów, jednak skupił się na kwestii polsko-ukraińskiej, za sedno której uważa problematyczną historię, z którą musi uporać się naród ukraiński, a także na 'uniorealistycznym' podejściu polskiego rządu, sprzeciwiającemu się pomysłowi wystąpienia Polski z Unii Europejskiej.

Dyrektor forum Idei Fundacji im. Stefana Batorego, Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz, podziękowała mówcom i gościom, a także podkreśliła konieczność prowadzenia otwartych, pełnych szacunku dyskusji oraz dialogu, niezależnie od orientacji politycznej.